

Frano Dulibić
Slikarstvo Vladimira Varlaja

INSTITUT ZA POVIJEST UMJETNOSTI

Zagreb, 2011.

Studije i monografije Instituta za povijest umjetnosti

Knjiga 40

Nakladnik

Institut za povijest umjetnosti

Za nakladnika

Milan Pelc

Urednik

Andrej Žmegač

Recenzenti

Tonko Maroević

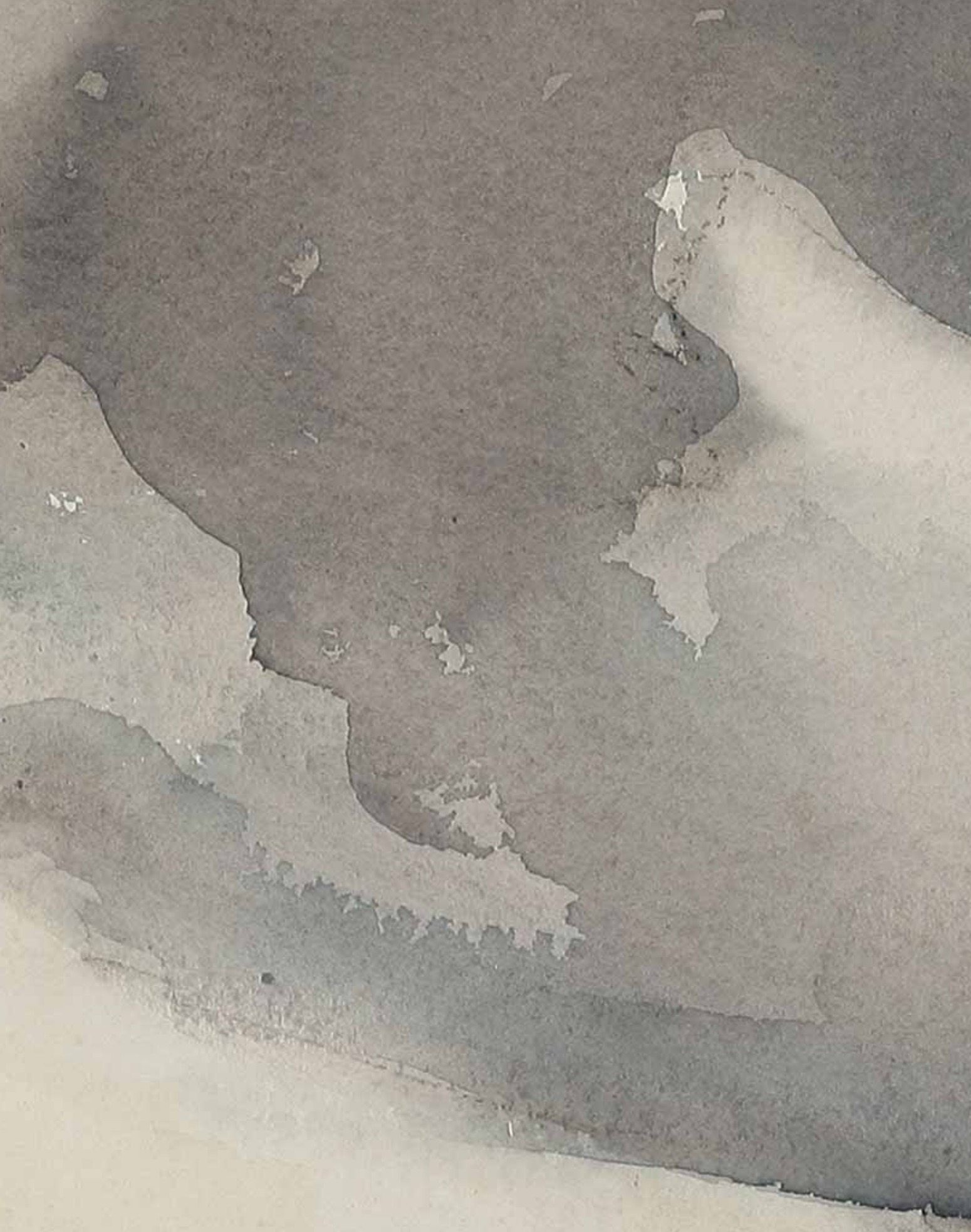
Petar Prelog

Nijedan dio ove knjige ne smije se umnožavati, fotokopirati ni na bilo koji način reproducirati bez nakladnikova pisanog dopuštenja.

Objavljivanje knjige financijski su omogućili Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport grada Zagreba, Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Sigma centar i Obrt Koprek.

Sadržaj

Predgovor	7
Formiranje slikarskog izraza Vladimira Varlaja	11
Suton na rijeci	11
Varlajevo slikarstvo i fotografija	14
Varlaj i suvremenici	16
Odnos prema starim majstorima i suvremenim europskim slikarima	24
Slikarstvo krajolika	41
Klek	41
Motivi Gorskoga kotara	60
Rijeka Dobra, mostovi i mlinovi	70
Motivi Hrvatskog primorja i Dalmacije	79
Motivi Zagreba i okolice	106
Mrtve prirode	119
Portreti i autoportreti	129
Sjene, oblaci i tišine (zaključno razmatranje)	137
Prilozi	
Životopis Vladimira Varlaja	147
Vladimir Varlaj u likovnoj kritici	159
Popis izložbi	186
Bibliografija o Vladimiru Varlaju	192
Popis reproduciranih djela	198
Vladimir Varlaj's Painting Oeuvre (Summary)	203

Predgovor

Nemoguće je zaobići neobičnu činjenicu da Vladimir Varlaj za života nije imao niti jedne samostalne izložbe. Osim jedne iznimke (1926.), o njegovu slikarstvu pisalo se tijekom života u svega nekoliko redaka. Tek od njegove smrti (1962.) objavljuju se tekstovi posvećeni njegovu stvaralaštvu.

Na slikarevu radnu sposobnost i vrlo osjetljiv, bohemski karakter počela je vrlo rano utjecati teška bolest. Posljedice su bile takve da je Varlaj kao slikar umro rano, već oko 1934., jer je od tada rijetko slikao, a pri nekim pokušajima povratka slikarstvu njegov izraz i rukopis izmijenjeni su skoro do neprepoznatljivosti. Čitav opus po kojem je prepoznatljiv i koji predstavlja jedan od vrhunaca hrvatskog slikarstva krajolika u razdoblju između dvaju ratova nastao je u razmjerno kratkom razdoblju – između 1919. i 1934. godine, u samo petnaest godina.

Za cjelovito istraživanje Varlajeva opusa posebno je poticajna bila Varlajeva retrospektivna izložba održana u Umjetničkom paviljonu u Zagrebu, koju je priredio Tonko Maroević 1992. godine. Ta je izložba usmjerila moj interes prema istraživanju Varlajeva slikarstva koje je odabrano kao tema magistarskog rada. Istraživanje se odvijalo između 1994. i 1997. godine kada je rad obranjen na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Tijekom idućih godina rukopis sam dopunio novim podacima i novopronađenim djelima te magisterij preoblikovao u monografiju. Nastojao sam pisati s pozicije povjesničara umjetnosti, ali razmišljati što više poput slikara, upoznati što pomnije njegov karakter te steći što jasniju sliku o kontekstu u kojem je stvarao. Nisam se udaljio od elementarnog i temeljnog posla povjesničara umjetnosti, koji i danas smatram najtežim dijelom ove struke. Nemogućnost detaljne rekonstrukcije njegova života iz doista malobrojnih sigurnih podataka, u potpunosti me usmjerila na upoznavanje slikara i njegove osobnosti preko slika. Brojne analize nastojao sam pisati poput kratkih priča o slikama, odnosno, načinom pisanja sugerirati ugođaj slike. Želio sam postići da one otkriju Varlajevu osobnost više od faktografskih podataka i da pratim što je bolje moguće njegov stvaralački put, a da što manje budem opterećen njegovom teškom bolešću koja ga je na najgori način slamala i kao slikara i kao čovjeka.

¹
Jesenji krajolik, 1924., detalj

Teškoće u rekonstruiranju Varlajeva opusa opteretile su rad na ovoj knjizi. Najveći dio opusa nalazi se u privatnim zbirkama a tijekom posljednjih nekoliko godina pojedine slike promijenile su i po nekoliko vlasnika. To je razlog što nije bilo moguće reproducirati sve slike razmatrane u tekstu. Nekim slikama zagubio se trag a druga do sada nepoznata djela pronađena su i po prvi put su ovdje reproducirana.

Zahvaljujem svima koji su mi pomogli tijekom rada na knjizi. Hvala dr. Draženu Neimareviću koji mi je stavio na raspolaganje velik dio svojih podataka kao i Varlajevu sinu Branku za fotografije te za podatke dobivene tijekom nekoliko razgovora. Nažalost, obojica više nisu među nama. Hvala i galeristima Teu Bulaiću i Žarku Dečiju na velikoj pomoći u pronalaženju Varlajevih zagubljenih slika. Hvala svim kolekcionarima, galerijama i muzejima koji su omogućili reproduciranje njihovih djela. Popis svih kojima zahvaljujem bio bi predug za ovaj uvod te nisam u mogućnosti sve poimence navesti.

Posebice zahvaljujem prof. dr. sc. Veri Horvat Pintarić na brojnim mentorskim uputama i savjetima tijekom istraživanja Varlajeva slikarstva. Premda je tekst magistarskog rada znatno izmijenjen i nadopunjen, dragocjena suradnja s profesoricom Verom Horvat Pintarić ostavila je na knjizi neizbrisiv trag. Hvala i Institutu za povijest umjetnosti koji je kao nakladnik učinio sve kako bi ova monografija na najbolji mogući način predstavila Varlajevo slikarstvo.

Zagreb, 3. ožujka 2011.

Popis izložbi

Izložbe na kojima je Vladimir Varlaj sudjelovao za života

1919.

VII. izložba Proljetnog salona, Zemaljska obrtna škola, Zagreb, 17. XII. 1919.–17. I. 1920.

Varlaj je izložio pod br.:

127. Polje Hreljin; 128. Polje Hreljin; 129. Ulica Novi; 130. Novi I; 131. Put Hreljin; 132. More Bakarac; 133. Kuće u Hreljinu; 134. Bakarac; 135. Novi (luka); 136. Pogled na Plase; 137. Trg u Bakarcu; 138. Hreljin; 139. Novi III; 140. Hreljin, Praputnjak; 141. Most; sva su Varlajeva izložena djela akvareli.

Žiri izložbe tvore zagrebački članovi.

Komisija za postav: Kokotović, Krizman, Tartaglia, Tomaseo, Uzelac.

1920.

IX. izložba Proljetnog salona, Umjetnički paviljon, Zagreb, 18. X.–18. XI. 1920.

Varlaj je izložio pod br.:

154. Ulica u Novom I; 155. Ulica u Novom II; 156. Kvarner; 157. Stara vrata u Bakru; 158. Panorama Novog; 159. Novi; 160. Velebit; 161. Ulica u Novom III; 162. Ognjište; 163. Bakar; 164. Kuće u Bakru; 165. Bakarski zaljev; 166. Panorama Hreljin "Praputnjak"; sva su Varlajeva izložena djela akvareli.

Žiri izložbe: Becić, Krizman, Krizmanić, Pexider, Tomaseo, Gecan, Trepše, Uzelac, Varlaj.

Komisija za postav: Becić, Krizman, Gecan, Trepše, Uzelac, Varlaj.

Exposition internationale d'art moderne, Ženeva, 26. XII. 1920.–25. I. 1921.

Varlaj je izložio pod br.:

34. Bakar; 35. Novi; 36. Les champs de Krezin (Hreljin); 37. Panorama de Krezin (Hreljin); 38. Kvarner; 39. La place à Bakarac.

Sudionici izložbe: Gecan, Trepše, Uzelac, Varlaj, A. Krizmanić, Heinrich Stefan, Hugo Johan, Tartaglia, Vanka, Mijić, Kraljević, Krizman, Becić, Šulentić.

1921.

XII. Proljetni salon, Umjetnički paviljon, Zagreb, 8.–31. X. 1921.

Varlaj je izložio pod br.:

151. Borovi; 152. Krajolik iz Banovine; 153. Velebit (Baška); 154. Omorike; 155. Jedrenjače (Baška); 156. Kuća (Sjeničak); 157. Pred oluju (Hreljin); 158. Obala (Baška); 159. Tornjevi (Rab); sva su Varlajeva izložena djela akvareli.

Izložba nezavisne grupe umjetnika, Zorin Dom, Karlovac, 6.–13. XI. 1921.

Izlažu: Babić, Miše, Studin, Šulentić, Varlaj.

Umjetnička izložba, Sisak, 27. XI.–2. XII. 1921.

Sudjeluju isti izlagači kao na prethodnoj izložbi.

Izložba grupe nezavisnih umjetnika, Zgrada kr. realne gimnazije, Koprivnica, 11.–14. XII. 1921.

Sudjeluju isti izlagači kao na prethodnoj izložbi.

Umjetnička izložba, Kazalište, prostorije čitaonice, Varaždin, 18.–28. XII. 1921. Sudjeluju isti izlagači kao na prethodnoj izložbi.

1922.

V. jugoslovenska umjetnička izložba, Beograd, 31. V.–1. VI. 1922.

Varlaj izložio u sekciji Proljetni salon pod br.: 664. Novi (grad) (akvarel)

XVI. Proljetni salon (Božićna izložba), Salon Ulrich, Zagreb, XII. 1922.

Varlaj je izložio šest radova (vidljivo iz popisa; izložba bez kataloga, popis djelomice bez naslova djela; nazivi Varlajevih djela nedostaju).

1923.

Izložba nezavisnih umjetnika, Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, 1923.

Izlažu: Babić, Becić, Bijelić, Gecan, Job, Konjović, Milunović, Tartaglia, Trepše, Uzelac, Varlaj.

Bilješka: Do sada nije nađen niti jedan dokument koji bi potvrdio da je ova izložba doista održana.

XVII. izložba Proljetnog salona, Umjetnički paviljon, Zagreb, 27. V.–1. VI. 1923.

Varlaj je izložio pod br.:

216. Akacije (ulje); 217. Baška (ulje); 218. Jedrenjaci (ulje); 219. Vrbnik I (akvarel); 220. Masline (akvarel); 221. Kuće u Vrbniku (akvarel); 222. Groblje (Vrbnik) (akvarel); 223. Vrbnik II (akvarel);

Bilješka: Za Vrbnik II navedeno je da je u privatnom vlasništvu.

Slovenski in hrvaški mlajši umetniki. XXVIII. umetnostna razstava v Jakopičevem paviljonu, Ljubljana, IX.–X. 1923.

Varlaj je izložio pod br.:

50. Bori; 51. Pokopališče u Vrbniku; 52. Ulica u Vrbniku; 53. Oljke; 54. Vrbnik.

Bilješka: Izložbu je pripremila Narodna galerija u Ljubljani.

1924.

Izložba "Grupe nezavisnih", Magistrat, Novi Sad, 25.–30. V. 1924.

Izlagali su: Babić, Kljaković, Kršinić, Meštrović, Miše, Studin, Šulentić, Varlaj.

Izložba "Grupe nezavisnih", Sombor, VI. 1924.

Izlažu isti kao na prethodnoj izložbi, osim Meštrovića.

Izložba "Grupe nezavisnih", Salon Galić, Split, 1.–15. X. 1924.

Varlaj je izložio pod br.:

86. Ulica u Vrbniku (ulje); 87. Vočke (ulje); 88. Vrbnik (ulje); 89. Tvornice (Komiža) (ulje); 90. Bundeve (ulje); 91. Okolica Korčule (akvarel); 92. Brodogradilište (Korčula) (akvarel); 93. Motivi iz Banovine (akvarel); 94. Kuće u Komiži (akvarel); 95. Željeznička ložiona u Moravicama (akvarel); 96. Crkva Sv. Gospe u Kotoru (akvarel); 97. Tornjevi (Rab) (akvarel); 98. Motiv iz Vrbnika (akvarel); 99. Ulica u Hvaru I (akvarel); 100. Ulica u Hvaru II (akvarel).

Bilješka: Varlaj je izložio 15 radova (Babić 15, Miše 16, ostali manji broj).

Izlažu: Babić, Becić, Kljaković, Kršinić, Meštrović, Miše, Studin, Šulentić, Varlaj.

Izložba "Grupe nezavisnih", Zorin Dom, Karlovac, 1.–8. XI. 1924.

Izlažu isti kao na prethodnoj izložbi, ali bez Marina Studina. Varlaj je zastupljen najvećim brojem radova.

1925.

Izložba "Grupe nezavisnih", Stari Bečej, V. 1925.

Varlaj je izložio pod br:

63. Klek (ulje); 64. Samostan na Korčuli (ulje); 65. Vrbnik (ulje); 66. Predio iz Hreljina (ulje); 67. Pristanište u Vrbniku (ulje); 68. Klek od Sv. Petra (akvarel); 69. Most na Dobri (akvarel); 70. Ulica u Baškoj (akvarel); 71. Predio iz Dubrovnika (akvarel); 72. Portret kipara K. (akvarel); 73. Fabrika u Komiži (akvarel); 74. Kuće u Komiži (akvarel); 75. Predio iz Srp. Moravica (akvarel); 76. Klek u jutro (akvarel); 77. Predio iz Bakra (akvarel); 78. Predio iz Banovine (akvarel); 79. Hercegnovi (akvarel); 80. Okolica Korčule (akvarel); 81. Panorama s Plasa (akvarel).

Izlažu: Becić, Kljaković, Kršinić, Meštrović, Miše, Šulentić, Varlaj.

Varlaj je izložio 19 radova, kao i Miše. Becić 22 rada (sveukupno bila su 83 djela na izložbi).

Katalog nije sačuvan ili nije postojao.

Na pet izložbi održanih u Vojvodini izlagana su uglavnom ista djela (sačuvan je popis radova u strojopisu).

Izložba "Grupe nezavisnih", Senta, V. 1925.

Vidi podatke za prethodnu izložbu.

Izložba "Grupe nezavisnih", Velika Kikinda, V.–VI. 1925.

Vidi podatke za prethodnu izložbu. Izložba "Grupe nezavisnih", Novi Bečej, VI. 1925.

Vidi podatke za prethodnu izložbu. Izložba "Grupe nezavisnih", Veliki Bečkerek, VI. 1925.

Vidi podatke za prethodnu izložbu.

1926.

Sesqui – centennial international exposition, Philadelphia, 4. VII.–1. XII. 1926.

Varlaj je izložio pod br:

1587. Mountain of Klek; 1592. The Island of Hvar; 1598. In the South; 1600. A Village on the Island Krk.

Izložba je održana u povodu 150. godišnjice američke nezavisnosti.

U katalogu koji mi je bio dostupan istrgana su dva lista (možda reprodukcije naših umjetnika). Umjetnici iz Hrvatske bili su vrlo dobro zastupljeni a neki su dobili i nagrade:

Zlatna medalja za slikarstvo: Trepše: Žena na poslu (Working woman u orig.); srebrna: Jozo Kljaković: Navještenje; brončana: Ivan Radović: Portret.

Nagrada za skulpturu: Ivan Meštrović.

The Yugoslav Exhibition, Art Center, New York, 1.–31. XII. 1926.

Varlaj je izložio pod br:

29. The Mountain of Klek; 30. The Island of Hvar; 31. Village on the Island of Krk

1927.

I. jugoslavenska izložba grafike, Lavov, I.–II. 1927.

Varlaj je izložio pod br. 199: Most (akvarel).

VI. jugoslavenska umjetnička izložba, Novi Sad, VI.–31. VII. 1927.

Varlaj je izložio pod br.:

6. Selo; 7. Voćnjak; 8. Novi Vinodol (sve ulja na platnu).

Bilješka: izlaže u grupi Nezavisni – Zagreb (Babić, Becić, Varlaj, Meštrović, Miše, Hegedušić)

1928.

Izložba saveza za unapređenje turizma, Sušak, 15. VII.–15. VIII. 1928.

Jedine pronađene informacije o izložbi su tekst i fotografije objavljeni u časopisu Svijet, III/1928., br. 8 (18. VIII. 1928.), str. 173.

1929.

Exposición internacional de Barcelona, Arte Yugooslavo, Barcelona, VI.–IX. 1929.

Varlaj je izložio pod br. 64: Novi Vinodol.

1930.

Exhibition of Yugoslav Sculpture and Painting (Izložba jugoslavenskog kiparstva i slikarstva), National Gallery Millbank, London, 10. IV.–31. V. 1930.

Varlaj je izložio pod br.:

83. Novi Vinodol; 84. Klek; 85. Hvar (Lesina) (sve ulja)

Bilješka: izložba je putovala po Velikoj Britaniji i Irskoj od IV. 1930. do VIII. 1931. Hvar (Lesina) reproducirana je u časopisu Svijet, 1930., br. 17.

II. proletna izložba jugoslovenske umetnosti, Beograd, V.–VII. 1930.

Varlaj je izložio pod br.:

22. Motiv iz Vrbovskog; 23. Brdo Klek I; 24. Bez naziva (sve ulja)

Bilješka: Brdo Klek s te izložbe reproducirano je u časopisu Svijet, 7. VI. 1930.

1932.

Umjetnici za umjetnike, knjižara Kugli, Zagreb, III. 1932.

Varlaj je izložio sljedeća djela, vjerojatno ulja na platnu:

Iz Gorskoga kotara, Vrbovsko, Stara kovačnica, Motiv s Raba.

IV jugoslovenska izložba, Umetnički paviljon Cvijeta Zuzorić, Beograd, V.–VI. 1932.

Bilješka: Katalog nije dostupan.

Prikaz izložbe objavljen je u časopisu Svijet, br. 26, 25. VI. 1932. Reproducirano je Varlajevu djelo Ribarske kuće u Baški (ulje na platnu), vl. nepoznato.

Na izložbi je prodana slika Motiv iz Gorskoga kotara za 7000 din. (sliku je kupilo Ministarstvo prosvete u Beogradu).

1933.

Ausstellung jugoslawische Volkskunst, Grafik lebender jugoslawischer Künstler, Staatliches Museum, Saarbrücken, IV.–VI. 1933.

Varlaj je izložio (sve akvareli):

69. Zagreber Vorstadt, Sägewerk, Motiv aus Baska.

Bilješka: ova izložba se u dosad objavljenim popisima navodila pod imenom Jugoslavenska grafička izložba, Saarbrücken. Izložba je prenesena u Metz, možda i u Strasbourg. Organizator grafičkog dijela izložbe koji je sadržavao i akvarele bio je Krizman.

Ausstellung jugoslawische Volkskunst, Grafik lebender jugoslawischer Künstler, Metz, VI. 1933.

Bilješka: vidi podatke za prethodnu izložbu.

1938.

Polu vijeka hrvatske umjetnosti, Dom likovnih umjetnosti kralja Petra I velikog oslobodioca, Zagreb, 18. XII. 1938.–31. I. 1939.

Varlaj je izložio pod br.:

322. Klek (ulje); 323. Sljeme, (ulje); 324. Plinara (tempera).

Bilješka: izložba se odnosi na razdoblje od 1878. do 1938. Priredilo ju je Hrvatsko društvo umjetnosti u povodu šezdesete godišnjice svoga osnutka. U katalogu je reproducirana Varlajeva slika *Sljeme*.

1940.

Prva godišnja izložba hrvatskih umjetnika, Dom likovnih umjetnosti kralja Petra I velikog oslobodioca, Zagreb, V.–VI. 1940.

Varlaj je izložio: Motiv iz Kotora (ulje na platnu), reproducirano u katalogu

1942.

Druga izložba hrvatskih umjetnika u NDH, Zagreb, 22. XI.–13. XII. 1942.

Varlaj je izložio: Baška (ulje na platnu)

1943.

Treća izložba hrvatskih umjetnika u NDH, Umjetnički paviljon, Zagreb, 10.–31. X. 1943.

Bilješka: u katalogu izložbe (među 46 slikara) nema Varlaja. Iz teksta Daljnji otkupi na trećoj izložbi hrvatskih umjetnika u Nova Hrvatska, 20. X. 1943., saznajemo: "G. ing Novak otkupio je uljenu sliku 'Krajolik iz Gorskog Kotara' akademskog slikara Vladimira Varlaja". U osvrtima na izložbu broj izlagača varirala (55-59).

1944.

Četvrta izložba hrvatskih umjetnika u NDH, Umjetnički paviljon, Zagreb, 17. VI.–9. VII. 1944.

Varlaj je izložio:

Autoportret, 1940.; Mrtva priroda (ulje na platnu).

Bilješka: izložba je imala zaseban dio u kojem je bilo izloženo 39 autoportreta hrvatskih slikara i kipara.

Varlajeva *Mrtva priroda* reproducirana je u: *Spremnost*, 14/1944., br. 124, uz tekst S IV izložbe hrvatskih likovnih umjetnika.

1947.

Druga izložba ULUH-a, Umjetnički paviljon, Zagreb, 2.–22. VI. 1947.

Varlaj je izložio: Pejisaž (ulje na platnu).

Treća izložba ULUH-a, Umjetnički paviljon, Zagreb, 10. XII. 1947.–10. I. 1948.

Varlaj je izložio:

Mrtva priroda I (ulje na platnu); Mrtva priroda II (ulje na platnu).

Bilješka: cijena svake slike bila je 15.000 din.

1950.

Prva izložba radova članova zadruge LIKUM, Zagreb, 27. XII. 1950.–10. I. 1951. Varlaj je izložio: Nature morte (ulje na platnu)

Bilješka: cijena 35.000 din.

Vrijedi za sve Izložbe LIKUM-a:

Nije bilo kataloga, samo popisi autora i djela s cijenama, pisani strojem u nekoliko primjeraka, sačuvani samo za neke od izložbi.

1954.

Izložba LIKUM-a, Osijek, IV. 1954.

Izložba LIKUM-a za Trudbenik, Tempo i Bakarić, Bregana, 21.–28. VII. 1954.

Varlaj je izložio: Mrtva priroda (ulje na platnu).

Izložba LIKUM-a za tvornicu Jedinstvo, Zagreb, VII. 1954.; Izložba LIKUM-a za Ciglanu, Građevinara, Montera i Sortirnicu, Zagreb, VII. 1954.; Izložba LIKUM-a za Tvornicu duhana Zagreb, VIII. 1954.; Izložba LIKUM-a za tvornicu Franck, Zagreb, VIII.–IX. 1954.; Izložba LIKUM-a za Elektranu, Carinarnicu i Jugotransport, Zagreb, IX. 1954.; Izložba LIKUM-a za Žitni fond, Agrariju, Bovex, Mesopromet i Ugostiteljski magazin, Zagreb, IX. 1954.; Izložba LIKUM-a za tvornicu Nikola Tesla, Zagreb, IX. 1954.; Izložba LIKUM-a za Elektroindustrijsku školu, radni kolektiv "Braća Kavurić" i Institut za elektroprivredu, IX. 1954.

Pokretna izložba LIKUM-a, Kutina, X. 1954.; Novoselec, X. 1954.; Sesvetski Krajevci, X.–XI. 1954.; Dugo Selo, XI. 1954.; Donja Stubica, XII. 1954.; Zabok, XII. 1954.

Izložba djela iz Moderne galerije u Zagrebu, Galerija umjetnina, Zadar, 4. VII.–4. VIII. 1954.

1955.

Pokretna izložba LIKUM-a, Zagreb, Tvornica papira, I. 1955.; Krapina, I. 1955.; Zagreb, Vojnograđevinsko poduzeće "Tempo", II. 1955.; Zagreb, Zagrebačka klaonica, II.–III. 1955.; Zagreb, poduzeće "Učila", III. 1955.

Bilješka: na izložbi za poduzeće Tempo Varlaj je izložio *Mrtvu prirodu* (ulje na platnu), cijena 40.000 din.

Pokretna izložba LIKUM-a, Zlatar, I. 1955.; Konjščina, I.–II. 1955.; Bedekovčina, II. 1955.; Križevci, VI. 1955.; Koprivnica, VII. 1955.; Kreka, VIII. 1955. Brčko, VIII.–IX. 1955.; Travnik, IX. 1955.; Mostar, X. 1955.; Metković, X. 1955.; Makarska, XI. 1955.; Opatija, IX. 1955.; Virovitica, XI. 1955.

1956.

Crteži i grafike (Gecan–Trepše–Uzelac–Varlaj), Institut za likovne umjetnosti JAZU, Zagreb, V. 1956.

Bilješka: na izložbi je bila izložena litografija U luci, 1920., te devet crteža koji su izgubljeni: Seoska kuća, 1929., olovka; Stablo, 1920., olovka; Kuće, 1924., olovka; Šetalište, 1928., pero, tuš; Medveščak, 1928., pero, tuš; Skica za tvornicu, 1933., olovka; Tvornica, 1933., olovka; Kolosijek za tvornicu, 1933., olovka; Medveščak, 1935., olovka.

Pokretna izložba LIKUM-a za tvornice Kontakt i Elektroda, Zagreb, 29. VI.–2. VII. 1956.

Varlaj je izložio: Mrtva priroda (cijena 35.000 din)

Otkupna izložba LIKUM-a, Zagreb, IX. 1956.

1958.

Akvarel XX stoljeća u Hrvatskoj, Zagreb, II.–III. 1958.

Izložena su Varlajevi akvareli:

Jesenji pejzaž i Montagne (reproducirani i opisani u katalogu)

Pejsaži i genre motivi iz fundusa Galerije slika, Osijek, VI. 1958.

Izloženo Varlajevu djelo: Kuća na kraju (primorski krajolik), 1929.

1961.

60 godina slikarstva i kiparstva u Hrvatskoj, Umjetnički paviljon, Zagreb, III. 1961.

Izloženo Varlajevu djelo: Crvena kuća, 1923.

Izložbe na kojima su izlagana djela Vladimira Varlaja od 1962. godine

1963.

Trideset i pet dela likovnih umetnika iz SR Hrvatske, Izložbeni paviljon u Tvrđavi, Niš, 30. VI.–14. VII. 1963.

Izloženo Varlajevu djelo: Vrbnik, 1924.

23 slike iz zbirke Bauer, Vukovar, XI. 1963.

Izloženo Varlajevu djelo: Proljeće (ulje na platnu)

1965.

Tri decenije našeg slikarstva (1920–1950), Osijek, III. 1965.

Izložena Varlajeva djela pod br.:

32. Primorski pejzaž, 1929. (ulje na platnu); 33. Proljeće (ulje na platnu)

1966.

Jugoslavenski crtež XX veka iz zbirke Muzeja savremene umetnosti. Akvareli iz zbirke Muzeja savremene umetnosti, Beograd, VII.–VIII. 1966.

1967.

Treća decenija – konstruktivno slikarstvo, Muzej savremene umetnosti, Beograd, XII. 1967.

Izložena Varlajeva djela pod br.:

167. Crvena kuća, 1923.; 168. Voćnjak na selu

1969.

Vladimir Varlaj, Izložbe iz fundusa galerije, Moderna galerija, Zagreb, I. 1969.

Izložena djela:

Ulja na platnu: 1. Mlin na Vodi, 1919.; 2. Vrbnik, 1921.; 3. Crvena kuća, 1923.; 4. Vrbnik, 1923.; 5. Voćnjak na selu, 1924.; 6. Snježni pejzaž, 1926.; 7. Primorski pejzaž,

1926.; 8. Klek, 1926.; 9. Mrtva priroda, 1928.; 10. Klek, 1929.; 11. Pogled s Gregorijančeve ulice, 1929.; 12. Motiv iz Kotora, oko 1932.; 13. Pod Sljemenom, 1936.; Akvareli: Trg s platanama – Bakarac, 1918.; 15. Montagne, 1918.; 16. Pogled s Plasa, 1920.; 17. Baška plaža, 1921.; 18. Vrbnik, 1923.; 19. Jesenski pejzaž, Klek, 1924.; 20. Ulica sa stepenicama, 1923.; 21. Ulica, 1932.

1971.

Slike iz fundusa galerije, Vukovar, VIII.–IX. 1971.

Izloženo Varlajevu djelo: Proljeće (ulje na platnu)

1972.

Izbor iz likovnog stvaralaštva između dva rata, Vukovar, IV. 1972.

1976.

Izbor "Hrvatske moderne" iz zbirke Bauer i Galerije umjetnina u Vukovaru, Muzej Požeške kotline, Slavonska Požega, 3.–13. VI. 1976.

Izloženo Varlajevu djelo: Proljeće (ulje na platnu)

1977.

Autoportret u novijem hrvatskom slikarstvu, Galerija likovnih umjetnosti, Osijek, II.–III. 1977.

Izloženo Varlajevu djelo: Autoportret (ulje na kartonu)

1978.

Hrvatsko slikarstvo 1900–1970, iz zbirke dr. F. Kajfeža, Koprivnica, IV. 1978.

Karlovačko slikarstvo od 1900. do danas, Galerija „Vjekoslav Karas“, Karlovac, 13. VI.–24. IX. 1978.

Izloženo Varlajevu djelo: Barke, 1925. (akvarel)

1979.

Mrtva priroda u novijem hrvatskom slikarstvu, Galerija likovnih umjetnosti, Osijek, V.–VI. 1979.

Izložena Varlajeva djela:

188. Mrtva priroda s paprikama, 1928. (ulje na platnu); 189. Mrtva priroda s vrčem, 1942. (ulje na kartonu)

1980.

Ekspressionizam i hrvatsko slikarstvo, Umjetnički paviljon, Zagreb, 3. IV.–2. V. 1980.

Izložena Varlajeva djela:

231. Primorski pejzaž (ulje na platnu); 232. Crvena kuća, 1923. (ulje na platnu)

1981.

Hrvatski vedutisti od Bukovca do danas, Umjetnička galerija, Dubrovnik, 21. VIII.–30. IX. 1981.

Izložena Varlajeva djela:

155. Crvena kuća, 1923.; 156. Vrbnik; 157. Vrbnik, 1923. (ulja na platnu)

Kubizam i hrvatsko slikarstvo, Umjetnički paviljon, Zagreb, 18. IX.–1. XI. 1981.
Izložena Varlajeva djela:
99. Vrbnik, 1921. (ulje na platnu); 100. Vrbnik, 1923. (ulje na platnu)

1982.

Nepoznate slike poznatih slikara, Galerija Ulrich, Zagreb, 23. XI.–17. XII. 1982.
Izložena Varlajeva djela:
Hvar (ulje na platnu); Mlin, 1929. (ulje na platnu); Primorski gradić, 1925. (ulje na platnu)

1986.

Iz Zbirke Bauer, Galerija Matejaš, Samobor, V.–VI. 1986.
Izloženo Varlajevo djelo: Proljeće (ulje na platnu)

1987.

More u slikarstvu XIX i XX stoljeća na tlu Jugoslavije, Galerija umjetnina narodnog muzeja Zadar, Zadar, 1987.
Izložena Varlajeva djela:
158. Vrbnik, 1921. (ulje na platnu); Brodogradilište, 1933. (akvarel na papiru)

1991.

Il paesaggio nella pittura moderna Croata 1890–1990, Centro Culturale San Fedele, Milano, 18. IV.–18. V. 1991.
Izloženo Varlajevo djelo: Voćnjak.

1992.

Vladimir Varlaj, Umjetnički paviljon, Zagreb, 20. XII. 1992.–7. II. 1993.
Retrospektivna izložba.

1993.

Od Babića do Vidovića. Izbor iz fundusa Galerije likovnih umjetnosti Osijek, Umjetnički paviljon, Zagreb, IV.–V. 1993.
Izloženo Varlajevo djelo: Primorski krajobraz, 1929.

1994.

Realizmi dvadesetih godina i hrvatsko slikarstvo, Umjetnički paviljon, Zagreb, III.–IV. 1994.
Izložena Varlajeva djela: 136. Vrbnik, 1921. (ulje na platnu); 137. Plaža u Baškoj, 1921. (?) (ulje na platnu); 138. Crvena kuća, 1923. (ulje na platnu); 139. Voćnjak na selu, 1924. (ulje na platnu); 140. Mrtva priroda, 1928. (ulje na platnu); 141. Klek (pejsaž s vlakom), 1929. (ulje na platnu); 142. Pogled iz Gregorijančeve, 1929. (ulje na platnu)

Zagreb, kak imam te rad. Vedute Zagreba u djelima hrvatskih umjetnika, Muzejski prostor, Zagreb, V.–IX. 1994.

Izložena Varlajeva djela: Predgrađe, 1922. (akvarel); Iza Katedrale, 1926. (akvarel); Katedrala u snijegu, oko 1926. (ulje na platnu); Pogled s Gregorijančeve, 1929. (ulje na platnu); Maksimir, oko 1930. (ulje na platnu); Katedrala, oko 1938. (akvarel); Predgrađe, s.a. (akvarel)

1996.

125 vrhunskih djela hrvatske umjetnosti, Dom hrvatskih likovnih umjetnika, Zagreb, 20. II.–10. IV. 1996.
Izloženo Varlajevo djelo: Voćnjak na selu, 1924. (ulje na platnu)

1997.

Donacija Lackovića Croate, Utvrda Stari grad, Durđevac, XI. 1997.
Zbirka Lacković Croata, Galerija Gradec, Zagreb, XII. 1997.–I. 1998.

2003.

Proletna aukcija Konture, Muzej Mimara, Zagreb, IV. 2003.

2004.

Hrvatsko slikarstvo od Šulentića do Stančića, Galerija Mona Lisa, Zagreb, 29. II.–28. III. 2004.

2005.

Horvat moderne 1892–1953: valogatas az Eszeki kepzomuveszeti Galeria gyujtemenyenek anyagabol (Hrvatska moderna 1892.–1953.: izbor iz fundusa Galerije likovnih umjetnosti, Osijek), Muzeum Galeria, Pecs, 28. I.–6. III. 2005.
Izloženo varlajevo djelo: Kuća na kraju (primorski krajolik), 1929. (ulje na platnu)

2006.

Hrvatsko moderno slikarstvo 1880.–1945. u privatnim zbirkama, Galerija Klovičevi dvori, Zagreb, 19. XI.–3. XII. 2006.
Izložena Varlajeva djela: Korčula, 1926.; Novi Vinodol, 1929.–1930.; Klek, oko 1930.

2007.

Proljetni salon 1916.–1928., Umjetnički paviljon, Zagreb, 12. IV.–20. V. 2007.
Izložena Varlajeva djela: Montagne, 1918.; Pogled s Plasa, 1920.; Baška plaža, 1921.; Vrbnik, 1921.; Crvena kuća, 1923.; U luci, 1920. (list iz grafičke mape Proljetnog salona)

2008.

60 godina Galerije umjetnina u Zadru, Gradska loža, Zadar, VII. 2008.

Petrinjski salon grafike, Galerija Krsto Hegedušić, Petrinja, XI.–XII. 2008.

2009.

Izbor iz zbirke Vjeko i Branka Roglića, Galerija Laval Nugent, Zagreb, XI.–XII. 2008.
Izložena Varlajeva djela: Crvena kuća (akvarel); Pejisaž (ulje na platnu)

2010.

Ikonografija grada, Moderna galerija, Zagreb, 25. II.–4. IV. 2010.
Izloženo Varlajevo djelo: Pogled iz Gregorijančeve, 1929.

2011.

Art Déco i umjetnost u Hrvatskoj između dva rata, Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, 2011.
Izloženo Varlajevo djelo: Voćnjak na selu, 1924.

Bibliografija o Vladimiru Varlaju

1919.

S-s (Siess, Walter), Moderne Kunst im Kroatischen Frühlingssalon, Agramer Tagblatt, XXXII/1919., br. 399, str. 1-3.

1920.

R. L. (Knoll, Petar), VII. izložba "Proljetnog salona", Riječ Srba – Hrvata – Slovenaca, II/1920., br. 2, str. 2-3.(a)

R. L. (Knoll, Petar), VII. izložba "Proljetnog salona", Savremenik, XV/1920., br. 2, str. 58-59.(b)

Jurković, Vinko, Po izložbama, Narodna politika, III/1920., br. 1, str. 2.

Krklec, Gustav, Deveta izložba "Proljetnog salona", Nova Evropa, knj. I/1920., br. 11, str. 412-413.

Lunaček (Vladimir), Deveta izložba "Proljetnog salona", Obzor, LXI/1920., br. 265, 266, 267, 276.

S-s (Siess, Walter), Zwei Ausstellungen, Agramer Tagblatt, XXXV/1920., br. 213, 24. X. 1920., str. 1-3.

S. (Senečić, Geno), IX. izložba "Proljetnog salona", Jutarnji list, 31. X. 1920., str. 1.

Šimić, Antun Branko, Deveta izložba "Proljetnog salona", Kritika, I/1920., br. 2, str. 4.

Polić, Nikola, Deveta izložba "Proljetnog salona", Kritika, I/1920., br. 2, str. 4-5.

KP (Križanić, Petar), X. izložba "Proljetnog salona", Riječ, II/1920., br. 219, str. 2-3. (u naslovu je greškom otisnuto: X. izložba...)

1921.

Disk (Plavšić, Dušan), Naši umjetnici na internacionalnoj izložbi u Ženevi, Jugoslavenska njiva, Zagreb, V/1921., br. 1, str. 13.

Kara (Ljudevit), Izložba "Proljetnog salona", Novosti, XV/1921., br. 286, str. 6.

Križanić, Petar, XII. izložba "Proljetnog salona", Kritika, II/1921., br. 11-12, str. 445-446.(a)

(Micić, Ljubomir), "Proljetni salon". Umetnički paviljon, oktobar 1921, Zenit, I/1921., br. 9, str. 13.

Lunaček, Vladimir, Izložba Proljetnog salona, Obzor, LXII/1921., br. 288, str. 2; br. 289, str. 1.

Juvenalis, Die XII. Ausstellung des Frühjahrsalons, Agramer Tagblatt, XXXVI/1921., br. 269, 13. X. 1921., str. 5.

L. S., Umjetnička izložba u Karlovcu, Ekonomista, I/1921., br. 8, 4. XI. 1921., str. 5.

–, Umjetnička izložba 6.-13. novembra, Ekonomista, I/1921., br. 10, 1. XI. 1921., str. 5.

L.S., Umjetnička izložba, Podravski glasnik, II/1921., br. 50, 11. XII. 1921., str. 3.

–, Umjetnička izložba u Sisku, Sisački glas, VIII/1921., br. 48, str. 2.

r.m. (Maixner, Rudolf), Umjetnička izložba u Varaždinu, Obzor, LXII/1921., br. 356, 31. XII. 1921., str. 1.

Pihler, Lujo, Moderna likovna umjetnost (Povodom izložbe hrvatskih umjetnika u Varaždinu), Volja naroda, 4/1921., br. 51, 24. XII. 1921., str. 2-3.

Križanić, Petar, Umjetnički Zagreb (Bilansa umjetničkog rada u 1921. godini), Pokret, I/1921., br. 12, novogodišnji prilog, str. 3.(b)

1922.

St (Strahinić, Stojan), Sa jugoslavenske umjetničke izložbe u Beogradu, Umjetnost, almanah za slikarstvo, grafiku i skulpturu, Zagreb-Beograd-Ljubljana 1922., str. 1-4.

–, Naši kipari, slikari i grafičari (feuilleton), Zagrebački dnevnik, II/1922., br. 88, str. 2.

L. Š., V. jugoslavenska umjetnička izložba, Obzor, LXIII/1922., br. 179, str. 1-2.

1923.

Nehajev (Milutin Cihlar), XVII. Proljetni salon, Jutarnji list, XII/1923., br. 4081, 4098, 4102, 4109.

B., XVII. izložba "Proljetnog salona", Vijenac, I/1923., br. 1, str. 30-32.

Been (Nižetić, Branko), Pismo iz Zagreba. Izložba proljetnog salona, Novo doba, VI/1923., br. 130, str. 3.

M(iličinović), And(rija), XVII. izložba "Proljetnog salona" u Umetničkom paviljonu u Zagrebu, Slobodna tribuna, III/1923., br. 486, str. 3-4.

Bublić, D(agan), XVII. izložba "Proljetnog salona", Večer, IV/1923., br. 747, str. 5; br. 748, str. 5; br. 750, str. 5; br. 752, str. 5; br. 754, str. 5 (o Varlaju u II. i V. nastavku kritike)

F. D. (Deak, Franjo), XVII. Ausstellung des Proljetni salon, Zagreber Tagblatt, 38/1923., br. 131, str. 9.

Jurković, Vinko, Naša savremena umjetnost. Povodom izložbe "Proljetnog salona", Jugoslavenska njiva, VII/1923., knj. 2, br. 2, str. 73-74.

Miše, Jerolim, XVII. izložba "Proljetnog salona", Savremenik, 1923., str. 459-462.

Mesarić, K(alman), Izložba "Proljetnog salona" u Zagrebu, Misao, XII/1923., br. 6, str. 1080.

Mesesnel, F(rance), Slovenski in hrvatski umetniki, Jutro, IV/1923., br. 230, str. 5-6; br. 244, str. 5-6.

B(abić), Lj(ubo), Pioniri našeg slikarstva, Svijet, III/1923., knj. 6, br. 22, str. 559-566.

1924.

Batušić, Slavko, XIX. "Proljetni salon", Vijenac, II/1924., br. 11, str. 358.

—, Dvije izložbe zagrebačkih umjetnika u Novom Sadu i Somboru, Obzor, LXV/1924., br. 159, str. 2.

B., Izložba grupe slobodnih umetnika, Zastava, 55/1924., br. 118, str. 2.

—, Grupa Nezavisnih u Splitu, Hrvatska riječ, 1924., br. 135, str. 2.

Radica, Bogdan, Naše likovne vrijednosti, Ars Croatica, prilog Hrvatske riječi, 1924., br. 139.

Ivanović, Bukaricza Mil., Umjetnici našeg vremena, Ars Croatica, prilog Hrvatske riječi, 1924., br. 139.

Criticus, Hrvatsvo i umjetnost, Hrvatska riječ, 1924., br. 145.

El Durek, "Nove zvezde", Hrvatska riječ, 1924., br. 145.

Delalle, Ivo, Nezavisna grupa, Novo doba, Split, VII/1924., br. 231-232.

R&S, Izložba Nezavisne grupe, Pobjeda, Split, 4/1924., br. 40, str. 2-3.

B. G., Izložba Grupe nezavisnih umjetnika, Karlovac, 9/1924., br. 44, str. 2.

Mal, Josip, Zgodovina umetnosti pri Slovencih, Hrvatih in Srbih, Ljubljana 1924., str. 63.

1925.

Lunaček, Vladimir, Jedna povijest jugoslavenske povijesti umjetnosti (re-cenzija knjige Josipa Mala, Zgodovina umetnosti pri Slovencih, Hrvatih in Srbih, Ljubljana 1924.), Obzor, 66/1925., br. 47, str. 2-3.

1926.

FD (Deak, Franjo), Bei unseren Künstlern. Vladimir Varlaj, Morgenblatt, XLI/1926., br. 129, 3. VI. 1926., str. 6.

1927.

M. (Marjanović, Milan), Naši umjetnici u Americi, Vijenac, V/1927., knj. VII, br. 3/4, str. 68-69.

M., Naši umjetnici u Americi, Umjetnost, IX/1927., sv. I, str. 5-6.

Z. M., Izložba jugoslavenske grafike u Lavovu, Obzor, LXVIII/1927., str. 2-3 (skraćeni tekst prenesen u Umjetnost, IX/1927., sv. II, str 7)

Kašanin, M(ilan), Šesta jugoslavenska umetnička izložba, Srpski književni glasnik, XXI/1927., str. 533.

1929.

Babić, Ljubo, Hrvatski slikari od impresionizma do danas, Hrvatsko kolo, X/1929., str. 177-195 (isto u zasebnoj publikaciji: Hrvatski slikari od impresionizma do danas, Zagreb 1929.)

Schneider, Artur, Vladimir Varlaj, Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka, IV, str. 1035, Zagreb 1929.

1930.

S., Jugoslavenska izložba u Londonu, Novosti, br. 117, 29. IV. 1930.

Stojanović, Sreten, Druga proletnja izložba jugoslavenskih umetnika, Politika, br. 7907, 11. V. 1930., str. 7.

1931.

ep (Šrepel, Ivo), Hrvatska umjetnost u prošloj godini 1930., Jutarnji list, XX/1931., br. 6793, 1. I. 1931., str. 20-21.

Babić, Ljubo, Kratki pregled likovnog života kod Hrvata, Hrvatski list, XII/1931., br. 94, str. 25-27.

1932.

I. H. (Hergešić, Ivo), Feuilleton. Vilko Gecan. Prigodom izložbe u Ulrichovom salonu, Hrvatska revija, V/1932., br. 10, str. 649-651.

Hergešić, Ivo, Milivoj Uzelac i Vilko Gecan, Hrvatsko kolo, knj. XII, 1932., str. 335-338.

—, Umjetnici za umjetnike, Svijet, VII/1932., knj. XIII, br. 11, str. 259-262.

I. Š. (Šrepel, Ivo), Izložba zagrebačkih umjetnika u knjižari Kugli, Jutarnji list, XXI/1932., br. 7232, 20. III. 1932., str. 20.

1933.

Na izložbi u Saarbrückenu sudjeluju naši najbolji umjetnici, Jutarnji list, 24. III. 1933.

an., Izložba naše umjetnosti u Saarbrückenu, Novosti, br. 176, 29. VII. 1933., str. 13.

1934.

Babić, Ljubo, Sodobno hrvatsko slikarstvo, Dom in svet, XXXVII/1934., br. 6-7, str. 341-349.

1936.

Babić, Ljubo, Pregled hrvatske umjetnosti, Obzor: spomen-knjiga 1860-1935, Zagreb 1936., str. 149-153.

Šrepel, Ivo, Pedeset godina hrvatskog umjetničkog likovnog stvaranja iz "Obzorove" perspektive (1885.-1935.), Obzor: spomen-knjiga 1860-1935, Zagreb 1936., str. 261-265.

Vojnović, Zdenko, Hrvatska grafika danas, Zagreb 1936., str. 10.

–, Vladimir Varlaj, Leksikon Minerva, Zagreb 1936., str. 1481.

1938.

Pola vijeka hrvatske umjetnosti, katalog izložbe, Zagreb 1938., str. XVI i 191.

1939.

(Katić, Milan), "Pola vijeka hrvatske umjetnosti", Novosti, XXXIII/1939., br. 1, str. 12; br. 4, str. 9.

Kušan, Vladislav, Pedeset godina hrvatske umjetnosti, Misel in delo, V/1939., br. 3-4, str. 107-115.

Kušan, Vladislav, Pedeset godina hrvatske umjetnosti, Hrvatska revija, XII/1939., br. 4, str. 182, 190, 193, 200 (isto u knjizi: Ars et artifex, Zagreb 1941., str. 31)

M.V. (Manč, Verena), Pola vijeka hrvatske umjetnosti, Obzor, LXXIX/1939., br. 11, str. 1.

1941.

Babić, Ljubo, Akvarelno slikarstvo, Hrvatska enciklopedija, I, Zagreb 1941., str. 160-161.

1942.

Babić, Ljubo, Breve rassegna dell'arte Croata, Croatia, 1942., br. 2, str. 25.

1943.

(Hanžeković, Mato), III. izložba hrvatskih umjetnika, Gospodarstvo, III/1943., br. 232, str. 7; br. 247, str. 6-7.

–, III. izložba hrvatskih umjetnika, Nova Hrvatska, listopad 1943.

Kušan, Vladislav, Suvremena hrvatska likovna umjetnost, Spremnost, II/1943., br. 51, str. 9.

Babić, Ljubo, Umjetnost kod Hrvata, Zagreb 1943.

Hrvatska umjetnost, Zagreb 1943., str. XXVII.

Šrepel, I(vo), Hrvatska umjetnost, Zagreb 1943., str. IX.

1953.

Gamulin, Grgo, Naš udio na izložbi "Pola vijeka jugoslavenskog slikarstva", Vjesnik, XIV/1953., br. 2556, 22. V. 1953., str. 5.

Bašičević, Mića, Između impresionizma i apstraktne umjetnosti, Krugovi, 1953., br. 6, str. 528-538.

1954.

Bašičević, Mića, Šezdesetogodišnjica Vilka Gecana, Vjesnik, XV, br. 2989, 10. X. 1954., str. 5.

Bašičević, Mića, Bilješka o Uzelcu, Vjesnik, XV, br. 3031, 28. XI. 1954., str. 5.

1956.

Bratanić, Jakov, Katalog izložbe Crteži, grafike (Gecan – Trepše – Uzelac – Varlaj), Institut za likovne umjetnosti JAZU, Zagreb 1956.

Putar, Radoslav, Pogled unatrag (uz izložbu crteža i grafika V. Gecana, M. Trepšea, M. Uzelca i V. Varlaja), Narodni list, XII/1956., br. 3395, str. 5.

1958.

Jiroušek, Vesna, Akvarel XX stoljeća u Hrvatskoj, katalog izložbe, Zagreb 1958.

1961.

Baričević, Doris, "Proletni salon", u katalogu 60 godina slikarstva i kiparstva u Hrvatskoj, Zagreb 1961.

Batušić, Slavko, Umjetnost u slici, Zagreb, 1961.

O Varlaju nakon smrti

1962.

Peić, Matko, Vladimir Varlaj, Republika, 1962., br. 9, str. 407 (također u: Matko Peić, Hrvatski umjetnici, Zagreb 1968., str. 292-305).(a)

Peić, Matko, Dva nekrologa (Ljudevit Šestić i Vladimir Varlaj), Bulletin, 1962., br. 3, str. 260-263.(b)

- 1965.**
Švajcer, Oton, Tri decenije našeg slikarstva (1920–1950), katalog izložbe, Osijek 1965.
- 1966.**
Gagro, Božidar, Slikarstvo "Proljebnog salona" 1916–1928, Život umjetnosti, I/1966., br. 2.
- VTK (Tartaglia Kelemen, Vladimira), Vladimir Varlaj, Enciklopedija likovnih umjetnosti, IV, Zagreb 1966., str. 492.
- 1967.**
Umjetnine Osječke galerije, "Primorski pejzaž" Vladimira Varlaja, Glas Slavonije, XXIV/1967., br. 6807, 4. VI. 1967., str. 8.
- Protić, Miodrag B., Treća decenija – konstruktivno slikarstvo, Beograd 1967.
- 1968.**
Gagro, Božidar, Treća decenija – konstruktivno slikarstvo, Život umjetnosti, 1968., br. 6.
- Ivanuša, Dolores, Slikar V. Varlaj, Karlovački tjednik, 12. IX. 1968.
- 1969.**
Novak-Oštrić, Vesna, Vladimir Varlaj, predgovor katalogu izložbe iz fundusa MG, Zagreb 1969.
- Maleković, Vladimir, Slika kao arhitektonsko djelo, Vjesnik, XXX/1969., br. 7870, 16. I. 1969., str. 6.
- Cvetkova, Elena, Varlaj – kipar u slikarstvu, Večernji list, XIII/1969., br. 2933, 24. I. 1969., str. 8.
- Maroević, Tonko, Mjernik u pejzažu, Telegram, 24. I. 1969.
- 1970.**
Peić, Matko, Vladimir Varlaj: Vrbnik, Vjesnik, 15. VII. 1970.
- UJ (Uskoković, Jelena), Vladimir Varlaj: Snježni pejzaž, Radost, 1970.
- Peić, Matko, Varlaj (u povodu 75. godišnjice rođenja hrvatskog slikara), Vjesnik, XXXI/1970., 18. VIII. 1970. (isto u: Matko Peić, Portreti hrvatskih umjetnika 19. i 20. stoljeća, Zagreb 1986., str. 131-133)
- 1971.**
Peić, Matko, Varlaj: Hvar, Vjesnik, XXXII/1971., 24. II. 1971.
- Kelemen-Tartaglia, Vladimira, Varlaj, Vladimir, Enciklopedija Jugoslavije, IV, Zagreb 1971.
- 1973.**
Protić, Miodrag B., Jugoslovensko slikarstvo 1900–1950, Beograd 1973.
- Grum, Željko, Zlatko Šulentić, Zagreb 1974., str. 12-13.
- 1975.**
Quien, Guido, Marijan Trepše, katalog retrospektivne izložbe, Zagreb 1975.
- 1976.**
Maleković, Vladimir, Grupa trojice, katalog izložbe, Zagreb 1976., str. 27.
- 1977.**
Tonković, Zdenko, Autoportret u novijem hrvatskom slikarstvu, katalog izložbe, Osijek 1977.
- 1979.**
Tonković, Zdenko, Mrtva priroda u novijem hrvatskom slikarstvu, katalog izložbe, Osijek 1979.
- 1980.**
Maleković, Vladimir, Ekspresionizam i hrvatsko slikarstvo, katalog izložbe, Zagreb 1980.
- 1981.**
Maleković, Vladimir, Kubizam i hrvatsko slikarstvo, katalog izložbe, Zagreb 1981.
- 1987.**
Gamulin, Grgo, Hrvatsko slikarstvo XX. stoljeća, I, Zagreb 1987.
- Moderna galerija, katalog, Zagreb 1987.
- 1988.**
Špoljar, Marijan, Profil slikarske zbirke Vladimira Malančeca, Podravski zbornik, 1988.
- 1989.**
Neimarević, Dražen, Umjetnici tamnog sjaja, Zagreb 1989.
- Reberski, Ivanka, Hrvatsko slikarstvo dvadesetih godina u kontekstu evropskih tendencija novog realizma, Peristil, 1989., br. 31-32, str. 337-340.
- 1991.**
Vrančić, Josip, Milivoj Uzelac, Zagreb 1991.
- Škunca, Josip, Traže se Varlajeva djela, Vjesnik, 11. IV. 1991., str. 14.
- 1992.**
Kusin, Vesna, Izazov kritici, Vjesnik, 19. XII. 1992., str. 23.

- Maroević, Tonko, Vladimir Varlaj, katalog retrospektivne izložbe, Zagreb 1992.
- Kusin, Vesna, Retrospektiva Vladimira Varlaja, 21. XII. 1992., str. 20.
- Vladimir Varlaj – slikar naših krajeva, Glas Slavonije, 22. XII. 1922.
- 1993.**
Beroš, Nada, Kristal vrhu stila, Slobodna Dalmacija (prilog Forum), 2. I. 1993., str. 24.
- Ukrainčik, Lea, Slikar bez izložbe, Večernji list (prilog Hrvatski rukopis), 10. I. 1993, str. 17. (uvodna riječ za retrospektivnu izložbu u Umjetničkom paviljonu u Zagrebu)
- Maroević, Tonko, Krajolici najboljega, Večernji list (prilog Hrvatski rukopis), 10. I. 1993., str. 17-19.
- Kusin, Vesna, Slikar hrvatskih krajolika, Novi Vjesnik (prilog Danica), 23. I. 1993., str. 19.
- Domić, Ljiljana, Kristalni krajolik, Danas, 29. I. 1993., str. 42-43.
- Beroš, Nada, Varlajev Klek-Victoire, Kontura, III/1993., br. 13, str. 24-25.
- 1994.**
Reberski, Ivanka, Realizmi dvadesetih godina u hrvatskom slikarstvu, katalog izložbe, Zagreb 1994.
- Maroević, Tonko, Realno? Dapače, magično!, Kontura, IV/1994., br. 26, str. 14-19.
- Poljak, Željko, Planine u hrvatskom slikarstvu, Zagreb 1994.
- 1997.**
Reberski, Ivanka, Realizmi dvadesetih godina u hrvatskom slikarstvu: magično, klasično, objektivno, Zagreb 1997.
- Maković, Zvonko, Vilko Gecan, Matica hrvatska, Zagreb 1997.
- Ladović, Joža, Vilko Gecan, Zagreb 1997.
- 1998.**
Dulibić, Frano, Planina Klek u slikarstvu Vladimira Varlaja, Radovi Instituta za povijest umjetnosti, 1998., br. 22, str. 174-185.
- Dulibić, Frano, Komponente formiranja slikarskog izraza Vladimira Varlaja, Peristil, 1998., br. 41, str. 91-106.
- 1999.**
Prelog, Petar, Doprinos interpretaciji sezanzima u slikarstvu "Proljetnog salona", Radovi Instituta za povijest umjetnosti, 1999., br. 23, str. 231-234.
- Dulibić, Frano, Grupa nezavisnih umjetnika (1921.-1927.), Radovi Instituta za povijest umjetnosti, 1999., br. 23, str. 199-208.
- 2000.**
Dulibić, Frano, Otkrivena je najranije datirana slika Vladimira Varlaja *Suton na rijeci, 1911.*, Kontura, 2000., br. 64-65, str. 78-79.
- 2001.**
Župan, Ivica, Vladimir Varlaj, INA časopis, 2001., br. 17, str. 79-81.
- 2003.**
Špoljarić, Stanko, Hrvatsko slikarstvo od Šulentića do Stančića, Galerija Mona Lisa, Zagreb 2003.
- Prelog, Petar, Prilog poznavanju geneze Proljetnog salona, Radovi Instituta za povijest umjetnosti, 2003., br. 27, str. 255-263.
- 2006.**
Židić, Igor, Hrvatsko moderno slikarstvo 1880.-1945. u privatnim zbirkama, Galerija Deči, Zagreb 2006.
- 2007.**
Prelog, Petar, Proljetni salon 1916.-1928., Zagreb 2007.
- Körbler, Iva, Faktor kontinuiteta, Vijenac, br. 343, 26. IV. 2007.
- Vujanović, Barbara, Rekonstrukcija najvažnije izložbe hrvatske moderne umjetnosti, Vjesnik, 7., 8., i 9. IV. 2007., str. 54-55.
- 2008.**
Maković, Zvonko, Milivoj Uzelac 1897.-1977., retrospektiva, Zagreb 2008.
- 2010.**
Maković, Zvonko, Marijan Trepše, retrospektiva, Zagreb 2010.

Likovno oblikovanje i priprema za tisak

Bachrach & Krištofić

Lektura

Maja Trinajstić

Prijevod sažetka

Andy Jelčić

Autori fotografija

Milan Drmić 1, 2, 9, 15, 18, 36, 41, 52, 55, 57, 59, 62, 63, 64, 65, 70, 76, 77, 78, 79, 80, 82, 85, 86, 87, 92, 95, 97, 100, 102, 104, 105, 111, 112, 113, 114, 120, 133, 134, 135; Goran Vranić 12, 16, 19, 21, 34, 38, 39, 40, 48, 49, 51, 54, 58, 67, 71, 72, 73, 81, 83, 84, 94, 108, 118, 132; Robert Kavazović 56, 57, 78; Frano Dulibić 35, 37; Tomislav Šmider 126; Srećko Budek 99; Muzej grada Koprivnice 3, 96; Muzej savremene umetnosti, Beograd 50.

Tisak

Kerschoffset Zagreb d. o. o.

ISBN 978-953-6106-80-6

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 770408